

HR skupiny

Harm reduction skupiny ve výchovných ústavech

Centrum
U Větrníku

Oblastní charita
Jihlava

Harm reduction

- přístupy minimalizace rizik související s užíváním návykových látek
- v bio-psycho-sociálně-spirituálním konceptu
- nezbytně zahrnuje rady a návody, jak NL méně rizikově užívat, jak používat náčiní, apod.

Indikovaná primární prevence

- zaměřuje se na vysoce rizikové skupiny a jednotlivce
- vykazují symptomy rizikového chování
- intervence nezamezují začátek užívání, snaha o zabránění závislosti
- cílem je omezení frekvence užívání, přechod na méně rizikovou aplikaci

HR skupiny

- výchovné ústavy – Janštejn, Počátky
- skupinová práce
- aktivní účast dívek
- dívky z VÚ, které mají zkušenosti s užíváním NL nebo je aktivně užívají
- 1x 14 dní, 90 minut
- cíle:
  - Informovat o HR přijatelnou formou – využívání vrstevnických vztahů
  - Vytvořit prostor pro sdílení zkušeností a vlastního názoru
  - Navázat na adiktologické služby

Témata skupin

- Typy drog, účinky, rizika
- Méně riziková aplikace NL
- Méně rizikové užívání alkoholu
- Méně rizikový sex
- Život ve VÚ
- Rodinné a vrstevnické vztahy
- Budoucnost bez drog

1. Líbilo se ti na skupinách?

ANO   SPÍŠE ANO   SPÍŠE NE   NE

😊   😊   😐   😞

Tady nám napiš co se ti líbilo a co ne

.....

2. Dozvěděla ses něco nového?

ANO   SPÍŠE ANO   SPÍŠE NE   NE

😊   😊   😐   😞

3. Co bys chtěla na skupinách jinak?

.....

4. Odesla sis ze skupiny to, co jsi potřebovala?
Splnila tvé očekávání?

ANO   SPÍŠE ANO   SPÍŠE NE   NE

😊   😊   😐   😞

5. Jaké téma tě zaujalo nejvíce?

A) účinky drog (zábava, úleva, smích)   🧠

B) rizika užívání drog (závislost, předávkování, koma)   💀

C) chutě na drogy (jak říct ne alkoholu a drogám)   🍀

D) sex   🏳️‍🌈

E) vztahy   🏳️‍🌈

F) rodina   🏠

6. Jaké téma ti chybělo?

.....

Pravidla skupiny a spolupráce

- Neposkytování jiných služeb v rámci HR skupiny
- Anonymita v souvislosti s VÚ
- Stabilní dvojice pracovníků
- Nerušené prostředí
- Vstupní „pohovor“ s dívkami
- Evaluační schůzky s dívkami/zástupci VÚ

Další poskytované služby

- Testování na infekční nemoci
  - neanonymita v případě reaktivního výsledku
- Individuální poradenství
- Distribuce kondomů

Spolupráce

- Kontaktní centra – v místě jejich bydliště
- Terénní program – odkazujeme je na náš terén, několik setkání
- Adiktologická ambulance Jihlava

Limity, na které
jsme
narazili/narážíme

- Ochota VÚ
  - uvolňování dívek z výuky, z programu
  - spolupráce dívek (dysfunkční vztahy s vrstevníky)
  - upřednostňování dívek s „dobrým“ chováním
  - “přednášková“ činnost s daným tématem
  - nekomfortní prostředí
  - rušení skupin
- Personální kapacita, finance
- Četnost skupin, časové prodlevy
- Šedá zóna – cílová skupina
- Témata na skupinách – překračování hranic (NZDM)

Klientka
Dominika
(16 let, ve
skupině 2 roky)

- nefunkční rodinné prostředí - útěky z domova, fyzické tresty,
- alkohol a THC od 13 let, zneužívání léků, aktivně užívá pervitin sniffem, injekční aplikace občas, pravidelně provozuje nechráněný pohlavní styk
- první injekční aplikace byla nedobrovolná, starší muž jí na týden zavřel na bytě a aplikoval jí pervitin do krku, znásilňoval jí
- aplikace do krku = intervence – seznámení s méně rizikovým užíváním

Klientka Martina
(17 let, ve
skupině 1 rok)

- s rodinou vychází dobře
- užívat NL začala s partou a partnerem
- od 15 let pravidelně užívala stimulancia (pervitin) a THC, následně začala užívat heroin
- nechráněný pohlavní styk, sebepoškozování, pokus o sebevraždu
- pohybuje se v okolí lidí, kteří užívají opiáty, poprvé se dozvěděla o problému předávkování a naloxonu

Překračujeme působnost Káčka?

„Není zcela jasně definovaná hranice mezi indikovanou prevencí, včasnou intervencí a selektivní prevencí a léčbou. Existuje malý překryv, kde je obtížně stanovitelné, zda ještě jde o intervenci indikované prevence či již počínající léčbu..“

- Nedostatečná péče o tuto cílovou skupinu – chybí psychiatři, psychologové, případně ve VÚ působí, ale neudržují anonymitu dívek, nejsou to profesionálové v adí oblasti.
- Kdo jim poskytne poradenství o méně rizikovém užívání?

Děkuji za pozornost.

Zdroje:
KALINA, Kamil. *Klinická
adiktologie. Psyché (Grada)*. Praha:
Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-
247-4331-8.

